

Papieskie Dzieła Misyjne

Statut

**Kongregacja Ewangelizacji Narodów 2005
(adaptacja 2015-2017)**

KONGREGACJA EWANGELIZACJI NARODÓW

Z okazji 40. rocznicy wydania Dekretu o działalności misyjnej Kościoła Ad gentes oraz 15. rocznicy encykliki Redemptoris missio – papieża Jana Pawła II – o aktualności posłania misyjnego, jestem szczęśliwy przedstawiając uaktualniony

STATUT PAPIESKICH DZIEŁ MISYJNYCH.

Statut Papieskich Dzieł Misyjnych (PDM) zatwierdzony 26 czerwca 1980 r. przez Jego Świątobliwość Jana Pawła II przewidywał jego uaktualnienia co pięć lat, tymczasem pierwotna wersja była w użyciu przez 25 lat.

W tym czasie, stosownie do próśb Ojca Świętego, zostały przeprowadzone liczne badania przez ekspertów Kongregacji Ewangelizacji Narodów (KEN), jak również zorganizowano wiele roboczych spotkań komisji misjologicznych i dyrektorów krajowych PDM.

Na opóźnienie tej aktualizacji miały wpływ różne czynniki: ukazanie się nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego (25 stycznia 1983 r.), encykliki Redemptoris missio (7 grudnia 1990 r.), publikacja Instrukcji KEN Cooperatio missionalis (1 października 1998 r.), które przedstawiły nowe struktury pracy, szybkie zmiany warunków społeczno-politycznych i religijnych na terytoriach misyjnych, jak również bezpośrednie zaangażowanie Kościołów i osób świeckich w dziedzinie misyjnej.

W kontekście ciągłej odnowy PDM widziały potwierdzenie na nowo swojej pozycji w Kościele, zgodnie ze wskazówkami II Soboru Watykańskiego: „Tym Dziełom bowiem słusznie należy się pierwszeństwo” (Ad gentes, 38), trzeba więc zachować wiarę w ich charyzmat animacji i współpracy misyjnej na wszystkich poziomach i we wszystkich stanach życia kościelnego: „Hasłem powinno być: Wszystkie Kościoły dla nawrócenia całego świata” (RMis 84). „Dzieła te zależą od Papieża i całego Kolegium Biskupów (...). W prowadzeniu swej działalności Dzieła Misyjne zależą w skali powszechnej od Kongregacji Ewangelizacji Narodów, a na szczeblu lokalnym od Konferencji Episkopatów i od Biskupów poszczególnych Kościołów, we współpracy z istniejącymi ośrodkami zajmującymi się rozbudzaniem ducha misyjnego: wnoszą one w świat katolicki ducha uniwersalizmu i posługi misjom, bez którego nie ma autentycznej współpracy” (RMis 84). Redakcja tego STATUTU była zadaniem priorytetowym. Wymagała trzech lat pracy z udziałem dyrektorów krajowych podczas dwóch dorocznych Zgromadzeń Ogólnych

(2003, 2004), a także współpracy biskupów i dyrektorów krajowych reprezentujących pięć kontynentów przy okazji innych zgromadzeń specjalnych. Dokument ten składa się z dwóch części. Pierwsza dotyczy historii oraz doktryny, druga norm.

Po dogłębnym sprawdzeniu i zgodzie Zgromadzenia Plenarnego, skupiającego członków Kongregacji Ewangelizacji Narodów, stosownie do życzenia Jego Świątobliwości Jana Pawła II, podpisałem tekst obecnego STATUTU 6 maja 2005 r. podczas dorocznego zgromadzenia PDM, które wyjątkowo miało miejsce w Lyonie z okazji otwarcia odnowionego domu Pauliny Marii Jaricot.

Mam nadzieję, że obecne uaktualnienie przyczyni się do przekazania nowego impulsu wielu osobom, które ze specjalnym zaangażowaniem oddają się animacji i współpracy misyjnej w Kościele.

Odnowiony STATUT wchodzi w życie z dniem 26 czerwca 2005 r., w 25. rocznicę jego zatwierdzenia przez Jana Pawła II.

W siedzibie Kongregacji Ewangelizacji Narodów, 2 czerwca 2005 r.

W pierwszym roku pontyfikatu Jego Świątobliwości Benedykta XVI

Kardynał Crescenzo Sepe

Prefekt

+ Henryk Hoser SAC

Sekretarz pomocniczy

Prezydent PDM

Papieskie Dzieła Misyjne

STATUT

I. HISTORIA I DOKTRYNA

Fundament misji *ad gentes*

1. „Kościół pielgrzymujący jest misyjny ze swej natury, ponieważ swój początek bierze według planu Ojca z postania (*ex missione*) Syna i z postania Ducha Świętego”¹.

Tak rozumiane zaangażowanie misyjne jest fundamentalne dla wspólnoty chrześcijańskiej. Poprzez nie chrześcijanie formują się do misji i żyją zgodnie z duchową dynamiką chrztu, gromadzeniem się w komunii wokół Chrystusa i uczestnictwie w Jego misji².

Misja, jako dzieło Boże w ludzkiej historii, nie jest zwykłym narzędziem, ale wydarzeniem, które oddaje wszystkich do dyspozycji Ewangelii i Ducha Świętego.

2. Fundamentem, centrum i szczytem dynamizmu misji zawsze powinno być jasne przepowiadanie, że w „Jezusie Chrystusie (...) ofiarowane jest każdemu człowiekowi zbawienie jako dar łaski i miłosierdzia Bożego”³.

3. Świadectwo życia, głoszenie Ewangelii, tworzenie Kościołów lokalnych oraz ich praca na rzecz inkulturacji, dialog międzyreligijny, formacja sumień dotycząca wprowadzania w życie społecznej nauki Kościoła, bliskość z najmniejszymi i konkretne świadectwo miłości odślaniają misyjny wysiłek Kościoła.

Aktualność misji *ad gentes*

4. Uznając ją za pilną, papież Jan Paweł II ogłosił aktualność misji *ad gentes* i profetycznie wskazał jej owoce: „Widzę świt nowej epoki misyjnej, która stanie się okresem promiennym i bogatym w owoce, jeśli wszyscy chrześcijanie, a w szczególności

---

¹ Sobór Watykański II, Dekret o misyjnej działalności Kościoła *Ad gentes*, 2.

² Por. Mk 3, 14-15.

³ Paweł VI, *Evangelii nuntiandi*, 27.

misjonarze i młode Kościoły, odpowiedzą z wielkodusznością i świętością na wołania i wyzwania naszych czasów”⁴.

Fakty potwierdzają, jak bardzo prawdziwe jest stwierdzenie, że: „Wiara umacnia się, gdy jest przekazywana!”⁵ „Wszędzie wzrosła liczba Kościołów lokalnych mających własnych biskupów, duchowieństwo i osoby oddające się apostołstwu; wspólnoty chrześcijańskie głębiej włączają się w życie narodów; komunია pomiędzy Kościołami prowadzi do żywej wymiany dóbr duchowych i darów; ewangelizacyjne zaangażowanie świeckich dokonuje zmian w życiu kościelnym; Kościoły partykularne otwierają się na spotkanie, dialog i współpracę z wyznawcami innych Kościołów chrześcijańskich i innych religii. Przede wszystkim dochodzi do głosu nowa świadomość: mianowicie, że misje dotyczą wszystkich chrześcijan, wszystkich diecezji i parafii, instytucji i organizacji kościelnych”⁶. Przekonanie, że „postannictwo Kościoła jest szersze niż «komunia między Kościołami»”⁷, prowadzi do ukierunkowania ich komunii na misje.

5. Te pozytywne rezultaty są tym bardziej cenne, ponieważ dojrzewały w warunkach, w których nowe trudności doszły do wcześniej istniejących: od sekularyzowanej mentalności coraz bardziej rozpowszechnionej do pytań na temat zbawczej wartości religii niechrześcijańskich, poprzez źle rozumiany szacunek wobec sumień, które nawrócenie uważają za zbyteczne, i promocję ludzką uznawaną za cel sam w sobie. Różnorodność kategorii geograficznych, kulturowych i społecznych, właściwa dla globalizacji, wymaga zwrócenia szczególnej uwagi na nowe miejsca, „w których należy głosić Ewangelię”⁸, na przykład na wielkie aglomeracje miejskie, na wzrastające i niesłyszane zjawisko nędzy, na migracje, na młodych, na świat kultury i prac badawczych, na środki społecznego przekazu i na stosunki międzynarodowe⁹.

---

⁴ Jan Paweł II, *Redemptoris missio*, 92.

⁵ *Redemptoris missio*, 2.

⁶ *Redemptoris missio*, 2.

⁷ *Redemptoris missio*, 64.

⁸ *Redemptoris missio*, 37.

⁹ Por. *Redemptoris missio*, 37.

Od misji Kościoła do współpracy misyjnej wszystkich ochrzczonych

6. Posłanie Kościoła *ad gentes* zakłada współpracę wszystkich wierzących: „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam”¹⁰. „Udział wspólnot kościelnych i pojedynczych wiernych w realizacji tego Bożego planu nazywa się «współpracą misyjną»”¹¹.

Oto dlaczego Kościół raduje się widząc, że obok zgromadzeń i instytutów, które tradycyjnie poświęcają się misji *ad gentes*, pojawiają się dzisiaj zarówno nowe formy wspierania ewangelizacji, jak i nowi wykonawcy misji: kapłani diecezjalni i inni duchowni, świeccy, stowarzyszenia wolontariuszy i rodzin, usługi profesjonalne, partnerstwa, wymiany personelu i doświadczeń duszpasterskich.

7. Wszyscy ci nowi wykonawcy powinni być zachęceni i nikomu „nie można utrudniać uczestniczenia we wzajemnej wymianie miłości i misyjnego dynamizmu Kościoła”¹². Chodzi o umiejscowienie tej wymiany w ramach komunii i braterstwa, którego gwarantem jest Kościół, w którym pracują lub do którego się włączają. Z ich komunii w różnorodności rodzi się nie tylko lepsza wzajemna współpraca, ale także rzeczywiste braterstwo w Kościele, które jest prawdziwą i zasadniczą treścią misji. Do tej nowej wrażliwości należą również inicjatywy zmierzające do informacji na temat problemów misyjnych, a także poświęcone formacji mentalności i bardziej spójnego stylu życia osób i wspólnot.

8. Dla zachęcania, wspierania i koordynowania komunii pomiędzy wszystkimi podmiotami misyjnymi utworzono liczne instytucje kościelne: komisje i biura zorganizowane przez Konferencje Episkopatów, organy współpracy między instytutami misyjnymi, badawcze ośrodki naukowe, organizacje na terenach misyjnych. W takim kontekście Sobór Watykański II, uznając całkowitą odpowiedzialność Kolegium Biskupów za misję powszechną, powierzył Kongregacji Ewangelizacji Narodów zadanie prowadzenia i koordynowania w całym świecie zarówno dzieła misyjnego, jak i współpracy misyjnej¹³.

---

¹⁰ J 20,21.

¹¹ Kongregacja Ewangelizacji Narodów, Instrukcja *Cooperatio missionalis*, 1 października 1998 r., nr 2.

¹² *Cooperatio missionalis*, 2.

¹³ Por. *Ad gentes*, 29.

Dla podtrzymania tej współpracy Kongregacja „ucieka się na pierwszym miejscu (*praesertim*) do Papieskich Dzieł Misyjnych, to znaczy do Dzieła Rozkrzewiania Wiary, Dzieła Świętego Piotra Apostoła, Dzieła Misyjnego Dzieci oraz Papieskiej Unii Misyjnej”¹⁴. W dziele formacji i współpracy misyjnej to Papieskim Dziełom Misyjnym „słusznie należy się pierwszeństwo”¹⁵ i „główne zadanie”¹⁶.

Początek Papieskich Dzieł Misyjnych

9. Łaska odnowy misyjnej zawsze pomagała Kościołowi poszerzać obszary wiary i miłości aż po krańce ziemi. W bogatym kontekście pobożności XIX wieku droga głoszenia znalazła nowy impuls dzięki licznym osobom, które przynaglone miłością Chrystusa wobec ludzkości¹⁷ i podtrzymywane przez silną duchowość nieustannej modlitwy, mogły przeżywać swoje własne oddanie się misjom aż do uznania tego jako daru Boga dla Kościoła.

Ważne jest przypomnienie ich nazwisk: Paulina Maria Jaricot (1799-1862), która była u początków Dzieła Rozkrzewiania Wiary; Karol August Maria de Forbin-Janson (1785-1844), biskup Nancy, założyciel Dzieła Misyjnego Dzieci; Joanna Bigard (1859-1934), która wraz ze swoją matką Stefanią dała życie Dziełu Świętego Piotra Apostoła; bł. Paweł Manna (1872-1952), misjonarz, założyciel i animator Unii Misyjnej Duchowieństwa.

10. Charyzmatyczne pochodzenie Papieskich Dzieł Misyjnych ukazuje się wyraźnie od początku, począwszy od natchnienia ich założycieli i wizji wiary ich pierwszych współpracowników. Odpowiedzialnym za różne grupy (misyjne), zgromadzonym w Lyonie 3 maja 1822 r., ich przewodniczący oświadczył: „Jesteśmy katolikami i powinniśmy założyć coś katolickiego, to znaczy powszechnego. Nie powinniśmy pomagać tylko takiej czy innej misji, ale wszystkim misjom na świecie”¹⁸.

Historia poszczególnych Dzieł potwierdziła ich charyzmatyczne pochodzenie. Inicjatywy apostołskie świeckich – narodzone z ludu Bożego jako prywatne – potrafiły przekształcić

---

¹⁴ Jan Paweł II, Konstytucja apostołska *Pastor Bonus*, 91.

¹⁵ *Ad gentes*, 38.

¹⁶ *Redemptoris missio*, 84.

¹⁷ Por. 2 Kor 5,14.

¹⁸ Christiani J. Servel, *Marie Pauline Jaricot*, Edition du Chalet, Lyon 1964, s. 39.

przynależność wszystkich wiernych do Chrystusa we współodpowiedzialność misyjną. Przyjęte przez różne Kościoły Dzieła następnie przybrały charakter ponadnarodowy, aby ostatecznie zostać uznane za papieskie i pozostające w bezpośredniej relacji ze Stolicą Apostolską.

Papieskie Dzieła Misyjne w odnowionym kontekście kościelnym i społecznym

11. Wśród zmian, które skłoniły Papieskie Dzieła Misyjne do ponownego określenia swojej roli po Soborze Watykańskim II, trzeba zaznaczyć ponowne odkrycie przez Kościoły partykularne obowiązku misyjnego i pojawienie się nowych podmiotów misyjnych. Wypracowanie bogatszych dróg duchowości i formacji dla świeckich, a także podkreślenie służebnego charakteru struktur kościelnych miały między innymi wpływ na określenie na nowo ich propozycji.

Papieskie Dzieła Misyjne nie uniknęły także konieczności, odczuwanej w całym świecie misyjnym, zaproponowania wiarygodnych form animacji i współpracy misyjnej w ramach nowych scenariuszy, które dojrzały wraz z upadkiem starych ideologii i pojawieniem się zjawiska globalizacji¹⁹.

Natura i znaczenie Papieskich Dzieł Misyjnych

12. Papieskie Dzieła Misyjne, dar Ducha Świętego dla Kościoła i owoc gorliwości misyjnej ich założycieli, zawsze popierały uczestnictwo wszystkich wiernych w życiu apostolskim Kościoła.

Jako instytucje kościelne zostały powierzone kierownictwu Kongregacji Ewangelizacji Narodów, której podlegają. Zapewnia ona koordynację dla ich większej skuteczności oraz prawdziwej powszechności. Konieczne jest, aby Papieskie Dzieła Misyjne istniały i „działały we wszystkich Kościołach partykularnych, zarówno tych o dawnej tradycji, jak i młodych”²⁰ i były uznane za oficjalny organ²¹ współpracy misyjnej wszystkich Kościołów i wszystkich chrześcijan.

---

¹⁹ Por. *Redemptoris misio*, 82.

²⁰ *Cooperatio missionalis*, 5; KPK kan. 791, nr 2.

²¹ Por. *Pastor Bonus*, 91.

„Tym Dziełom słusznie należy się pierwszeństwo”²² we współpracy misyjnej, ponieważ stanowią cenne narzędzie „wpajania katolikom od dzieciństwa ducha prawdziwie powszechnego i misyjnego, jak i do pobudzania do skutecznego zbierania dobrowolnych ofiar na rzecz wszystkich misji, zależnie od ich potrzeb”²³. Papieskie Dzieła Misyjne są zatem zalecane wszystkim chrześcijanom jako „uprzywilejowane narzędzia Kolegium Biskupów w jedności z Następcą Piotra i z nim, odpowiedzialnym za lud Boży, który jest całkowicie misyjny”²⁴.

13. Każde Dzieło urzeczywistnia wspólny wysiłek promowania ducha misyjnego wśród ludu Bożego w sposób sobie właściwy.

Celem *Dzieła Rozkrzewiania Wiary* jest formowanie w wiernych świadomości katolickiej, zdolnej do łączenia pełnej uległości Duchowi Świętemu i zaangażowania apostolskiego otwartego na cały świat. Dzieło współdziała także w przygotowaniu konkretnych animatorów misyjnych, którzy pracują w Kościołach partykularnych, aby pełniej uczestniczyli w misji powszechnej. Jest ono szczególnie wrażliwe na misyjną formację młodych oraz na misyjny wymiar rodziny. Wśród najpiękniejszych owoców Dzieła należy wspomnieć wprowadzanie Światowego Dnia Misyjnego²⁵, ustanowionego przez Kongregację Obrzędów (14 kwietnia 1926 r.) na przedostatnią niedzielę października.

Dzieło Świętego Piotra Apostoła ma na celu przypomnienie o znaczeniu apostolskości w misji i konieczności formowania własnego personelu religijnego, a w szczególności kapłanów, dla każdego Kościoła w lokalnym kontekście duchowym i kulturowym. Wsparcie ofiarowane przez to Dzieło jest nie tylko ekonomiczne, ale zakorzenia się też w modlitwie oraz w życiu natchnionym przez wiarę.

Dzieło Świętego Dzieciństwa albo *Dzieciństwa Misyjnego* zawdzięcza swoją nazwę pragnieniu powierzenia go opiece Dzieciątka Jezus. Ożywione przekonaniem, że dzieci

---

²² *Ad gentes*, 38.

²³ *Ad gentes*, 38.

²⁴ Paweł VI, *List do kardynała Alexandra Renard, arcybiskupa Lyonu z okazji Międzynarodowego Kongresu Misyjnego*, 22 października 1972 r.

²⁵ Por. *Redemptoris missio*, 81.

mogą być siłą duchową i społeczną dla prawdziwej przemiany świata, pragnie pobudzać ruch dzieci chrześcijańskich niosących pomoc innym dzieciom. Dzieło zachowuje swój pierwotny charakter misyjny, starając się jednocześnie ujawniać przyczyny rozlicznych aktów przemocy doświadczanej przez dzieci na świecie, a także przyczyniając się do inicjatyw konkretnej pomocy. Te wysiłki są tym bardziej skuteczne, jeśli są podejmowane w ścisłej łączności z Kościołami lokalnymi i w harmonii z rodzinami, parafiami oraz szkołami.

Unia Misyjna Duchowieństwa, uprzedzając i przygotowując przyszłe nauczanie Magisterium Kościoła na temat powszechnego wymiaru misyjnego życia kapłańskiego²⁶, ma na celu budzenie gorliwości apostoelskiej wśród swoich członków, a przez nich w całym ludzie chrześcijańskim. Współpracuje w dziele wzrastania powołań misyjnych oraz lepszego rozmieszczenia duchowieństwa, podkreślając wartość współpracy pomiędzy Kościołami. Ożywia lud Boży, aby dobitniej ukazać jego misyjne zaangażowanie, stanowi także siłą duchową dążącą do nawrócenie świata.

14. Od początków uznając, że odpowiedzialność za misje powszechne spoczywa na każdym ochrzczonym, świeccy odgrywali ważną rolę w działalności oraz w kierowaniu Papieskimi Dziełami Misyjnymi. Potrzeby misji wzywają do ponownego podjęcia i podkreślenia ich uczestnictwa na tym polu tak na poziomie diecezjalnym, jak na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Charakter papieski, biskupi i autonomiczny Papieskich Dzieł Misyjnych

15. Dzieła Misyjne zostały uznane za *Papieskie* po solidnym zakorzenieniu się i uzyskaniu charakteru międzynarodowego. To wyróżnienie zostało przyznane trzem pierwszym Dziełom – Rozkrzewiania Wiary, Świętego Piotra Apostoła, Świętego Dzieciństwa – 3 maja 1922 r. przez *Motu Proprio Romanorum Pontificum* Piusa XI. Unia Misyjna Duchowieństwa stała się *Papieska* przez dekret Piusa XII z 28 października 1956 r. Tytuł ten, gwarancja pełnej eklezjalności, wspiera ich powszechny charakter i pozwala na bardziej spójną strukturę.

---

²⁶ Por. Sobór Ekumeniczny Watykański II, Dekret *Presbyterorum ordinis*, 10.

16. W sposób szczególny Papieskie Dzieła Misyjne są do dyspozycji papieża, przewodniczącego Kolegium Biskupów, podstawy i znaku jedności i powszechności Kościoła. Na mocy swej posługi papież zna i bardziej odczuwa niż ktokolwiek inny pilne potrzeby wszystkich Kościołów i każdego spośród nich. Do niego należy przypominanie innym pasterzom o ich powszechnej odpowiedzialności misyjnej i zapraszanie do wspólnego z nim wysiłku dla ewangelizacji świata²⁷. Dzieła powierzone przez Ojca Świętego Kongregacji Ewangelizacji Narodów²⁸ postępują według jej wskazań i na różnych poziomach odpowiedzialności rozwijają plan i współpracę dla powszechnej posługi ewangelizacyjnej.

17. „Choć są one Dziełami papieskimi, należą również do całego episkopatu i całego ludu Bożego”²⁹. Dlatego Dzieła papieskie są i pozostają „Dziełami biskupów”, zakorzenionymi w życiu Kościołów partykularnych³⁰. Popierane przez biskupów na szczeblu diecezjalnym i krajowym zgodnie z prawem zależą również od nich i jednakowo w ramach ich własnych kompetencji, przy wzięciu pod uwagę ich charakteru papieskiego i pełnym poszanowaniu ich Statutu.

Charakter biskupi ich kościelnej posługi daje Dziełom dodatkowy powód służby na rzecz misji. W rzeczywistości dla każdej diecezji stanowią one szczególne, uprzywilejowane i zasadnicze narzędzie kształcenia powszechnego ducha misyjnego, komunii i współpracy międzykościelnej, aby ostatecznie służyć głoszeniu Ewangelii.

18. Historycznie przyznanie Dziełom, zrodzonym z gorliwości świeckich i kapłanów rozmiłowanych w misjach, charakteru „papieskiego” i „biskupiego” nie ogranicza w niczym ich autonomii, ale poszerza, wzmacnia i gwarantuje ich działalność. Autonomia Dzieł polega na zachowaniu ich tożsamości i ich celów³¹.

---

²⁷ Por. *Christus Dominus*, 6, 11.

²⁸ Por. *Pastor Bonus*, 85, 91.

²⁹ Paweł VI, Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 1968; *Cooperatio missionalis*, 4.

³⁰ Por. *Redemptoris missio*, 84.

³¹ Por. *Cooperatio missionalis*, 6.

Właściwy cel Papieskich Dzieł Misyjnych

19. Wśród licznych form posługi misjom Papieskie Dzieła Misyjne zawsze miały za główny cel wsparcie ewangelizacji w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Nie wykluczając pomocy w dziedzinie promocji ludzkiej i rozwoju oraz współpracując z organizacjami i stowarzyszeniami katolickimi zajmującymi się pomocą społeczną i zdrowotną, Dzieła uważają, że „najlepszą służbą bratu jest ewangelizacja, która przysposabia go do urzeczywistniania się jako dziecko Boże, uwalnia go od niesprawiedliwości i integralnie rozwija”³².

Dzięki *funduszowi solidarności* (por. Art. 67) Papieskie Dzieła Misyjne na pierwszym miejscu wspierają Kościoły w trudnej sytuacji i z dużymi potrzebami, pomagając im z szacunkiem, aby mogły sprostać swoim podstawowym potrzebom duszpasterskim i misyjnym w perspektywie ich stopniowej niezależności finansowej, i aby one z kolei same były w stanie odpowiedzieć na potrzeby innych³³.

Powszechny Fundusz Solidarności

20. Wspólna troska o potrzeby misyjne całego Kościoła i każdego Kościoła partykularnego uczyniła z Papieskich Dzieł Misyjnych wyraz komunii i solidarności powszechnej. W swoim dziele uwrażliwiania wyjaśniają wiernym i pasterzom pierwszeństwo powszechnego charakteru współpracy misyjnej, współpracując z Biskupami, aby inicjatywy partykularne nie przynosiły szkody wspólnemu wysiłkowi wspierania ewangelizacji narodów.

W tym celu trzy pierwsze Dzieła – Dzieło Rozkrzewiania Wiary, Dzieło św. Piotra Apostoła, Dzieło Misyjne Dzieci – zakładają własne *fundusze solidarności* zdolne wspierać programy powszechnej pomocy, unikając partykularyzmów i dyskryminacji. Najważniejszy wśród nich jest *powszechny fundusz solidarności* (por. Art. 10), założony i prowadzony przez Dzieło Rozkrzewiania Wiary, które zarządza ofiarami zebranyymi, szczególnie podczas Światowego Dnia Misyjnego, na rzecz wszystkich inicjatyw współpracy misyjnej.

---

³² *Redemptoris missio*, 58.

³³ Por. *Redemptoris missio*, 85.

Papieskie Dzieła Misyjne corocznie planują tę wzajemną i braterską pomoc, mając na uwadze potrzeby wszystkich Kościołów, pojawiające się priorytety, wskazania Kongregacji Ewangelizacji Narodów oraz ewentualne wskazania pochodzące od zainteresowanych Konferencji Episkopatów.

Dyrekcje Krajowe współdziałają w tworzeniu i podziale tych funduszy zgodnie z prawami cywilnymi swoich krajów.

Narzędzia i środki współpracy misyjnej Papieskich Dzieł Misyjnych

21. Zakorzeniona w życiu chrześcijańskim i kościelnym współpraca misyjna, do której zachęcają Papieskie Dzieła Misyjne, nie dotyczy jedynie pewnych chwil, ale całego życia osobistego i wspólnotowego chrześcijanina. Wierni mogą w niej uczestniczyć na dwa sposoby: przyłączając się do właściwych propozycji życia stowarzyszonego wspieranych przez każde z tych Dzieł indywidualnie albo uczestnicząc w inicjatywach promocji i pomocy charakterystycznych dla powszechnej współpracy misyjnej.

Koniecznym fundamentem tej współpracy jest głębokie i intensywne dzieło animacji i formacji, konieczne, aby wszyscy wierni mieli żywą świadomość własnej odpowiedzialności wobec świata, pielęgnując w sobie samych ducha prawdziwie katolickiego i poświęcając swoje siły dziełu ewangelizacji³⁴.

22. Ponadto Papieskie Dzieła Misyjne stanowią dla współpracy misyjnej instytucję o wielkim znaczeniu, zdolną wspierać indywidualne i wspólnotowe siły, dzięki wiedzy, formacji, świętowaniu i solidarności, wzbudzając pogłębienie dróg powołaniowych³⁵ i zapraszając do łączenia charyzmatów właściwych Kościołowi i chrześcijanom.

Aby osiągnąć te cele Papieskie Dzieła Misyjne informują o życiu i potrzebach misji powszechnej, pobudzając wzajemną modlitwę pomiędzy Kościołami partykularnymi oraz działając na rzecz wspierania wymiany personelu i środków materialnych.

Do różnych inicjatyw, które Papieskie Dzieła Misyjne wzbudziły w czasie swojej historii, dochodzą ciągle inne zasługujące na pochwałę formy animacji, formacji i współpracy, jak podpowiada je Duch Święty i jak wymagają tego nowe sytuacje misyjne³⁶.

---

³⁴ Por. *Ad gentes*, 36.

³⁵ Por. *Redemptoris missio*, 79.

³⁶ Por. *Redemptoris missio*, 82.

II NORMY

CZĘŚĆ 1

PAPIESKIE DZIEŁA MISYJNE

„Dzieła te zależą od Papieża i całego Kolegium Biskupów, także w zakresie Kościołów partykularnych, słusznie należy się im «pierwszeństwo, ponieważ są środkiem tak do wpajania katolikom od dzieciństwa ducha prawdziwie powszechnego i misyjnego, jak i do pobudzania do skutecznego zbierania dobrowolnych ofiar na rzecz wszystkich misji, zależnie od ich potrzeb» (*Ad gentes*, 38)”.³⁷

ROZDZIAŁ I

Papieskie Dzieła Misyjne

Art. 1. Papieskie Dzieła Misyjne (PDM) to:

- Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary (PDRW)
- Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła (PDPA)
- Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci (PDMD)
- Papieska Unia Misyjna (PUM)

Założone w różnych epokach, każde ze swoim założycielem albo założycielką, rozwijające się jako organizacje odrębne i niezależne, stanowią obecnie jedną instytucję podlegającą Kongregacji Ewangelizacji Narodów³⁸.

W rzeczywistości, nawet jeśli ich specyfika i odrębność wydają się korzystne dla rozwoju każdego Dzieła, konieczna jest jedna organizacja dla powszechnej współpracy misyjnej w kontekście działalności KEN³⁹.

Art. 2. Każdemu Dziełu „należy się, zgodnie z ich prawami, słuszna autonomia, uznana przez kompetentną władzę i określona we własnych Statutach”⁴⁰.

PDM posiadają struktury organizacyjne centralne, krajowe i diecezjalne.

---

³⁷ *Redemptoris missio*, 84.

³⁸ Por. *Ad gentes*, 29; *Pastor Bonus*, 91.

³⁹ Por. *Pastor Bonus*, 85.

⁴⁰ *Cooperatio missionalis*, 6.

Art. 3. Od początku PDM świeccy odgrywali ważną rolę w ich zarządzaniu i działalności. Współpraca na rzecz misji powszechnej Kościoła jest w rzeczywistości prawem i obowiązkiem wszystkich ochrzczonych⁴¹. Wszyscy członkowie ludu Bożego „zarówno indywidualnie, jak i będąc członkami stowarzyszeń”⁴² są zaproszeni, aby w niej uczestniczyć⁴³.

Art. 4. Cztery PDM mają wspólnie główny i zasadniczy cel, polegający na krzewieniu powszechnego ducha misyjnego w łonie ludu Bożego w taki sposób, aby jego świadectwo misyjne było wyrażone poprzez współpracę duchową i materialną w dziele ewangelizacji.

Art. 5. PDM zrodzone z odrębnych inicjatyw charyzmatycznych rozwinęły się przy wsparciu Stolicy Apostolskiej, która uczyniła je organizacjami *papieskimi*, aby zapewnić im lepszą skuteczność i powszechny charakter⁴⁴.

ROZDZIAŁ II

Cztery Dzieła

Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary

Art. 6. Dzieło Rozkrzewiania Wiary świadome, że ewangelizacja jest przede wszystkim działaniem Ducha Świętego, w pierwszej kolejności zachęca chrześcijan do modlitwy i ofiary za misje⁴⁵. Ma ono następujące cele:

- a) formowanie całego ludu Bożego, aby miał świadomość swojego powszechnego powołania misyjnego;⁴⁶
- b) informowanie chrześcijan o życiu i potrzebach Kościołów misyjnych poprzez wymianę informacji, dzielenie się dobrami duchowymi, świadectwa solidarności w chwilach doświadczeń oraz wsparcie moralne i materialne w trudnościach;⁴⁷

---

⁴¹ Por. KPK kan. 211, 781: *Redemptoris missio*, 71; *Cooperatio missionalis*, 2.

⁴² KPK kan. 225.

⁴³ Por. Sobór Ekumeniczny Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, 17-33; Dekret *Apostolicam actuositatem*, 6, 13; *Ad gentes* 35-36, 41; Posynodalna adhortacja apostolska *Christifideles laici*, 35.

⁴⁴ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

⁴⁵ Por. *Redemptoris missio*, 78.

⁴⁶ Por. *Ad gentes*, 35; *Redemptoris missio*, 77.

⁴⁷ Por. *Redemptoris missio*, 83.

- c) zwiększanie wśród Kościołów partykularnych pomocy zarówno duchowej, jak i materialnej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wymianę personelu apostołskiego w perspektywie ewangelizacji całego świata;⁴⁸
- d) wspieranie powołań misyjnych *ad gentes*, szczególnie tych na „całe życie”;⁴⁹
- e) popieranie wychowania, szczególnie młodych, do sprawiedliwości dzięki informacji i znajomości nauki społecznej Kościoła, aby dodać im odwagi w niesieniu pomocy i przyczynić się do zdobywania misyjnej wrażliwości, która uzdolni ich do daru z siebie dla misji.⁵⁰ W tym celu Dzieło proponuje im „misyjną służbę młodych”;
- f) wspieranie solidarności ekonomicznej przez odwołanie się do wspaniałomyślności chrześcijan na całym świecie, w perspektywie wypracowania programu sprawiedliwości społecznej i takiej pomocy, aby w systematyczny sposób troszczyć się o zasadnicze potrzeby wszystkich Kościołów misyjnych⁵¹.

Art. 7. Dzieło prowadzi swoją działalność przez cały rok, ale z większą intensywnością w październiku. We wszystkich krajach miesiąc ten powinien być uważany za „miesiąc misji powszechnej”. Jego przedostatnia niedziela, ogłoszona Światowym Dniem Misyjnym, stanowi punkt kulminacyjny. Dzień ten będzie obchodzony we wszystkich Kościołach partykularnych jako święto katolickości i powszechnej solidarności⁵². W tym dniu chrześcijanie całego świata uświadomią sobie wspólną odpowiedzialność za ewangelizację świata⁵³.

Art. 8. Aby październik stanowił dla chrześcijan okazję do nadawania wymiaru powszechnego ich misyjnej współpracy i zintensyfikowania ducha misyjnego w ludzie chrześcijańskim, zachęca się do codziennej modlitwy i ofiary, aby Światowy Dzień Misyjny stał się spontanicznym wyrazem tego ducha. Zachęca się biskupów, by zwrócili się do wszystkich odpowiedzialnych za dzieła katolickie oraz do chrześcijan, aby w tym czasie zrezygnowali ze zbiórek o charakterze partykularnym. Biskupi i Konferencje

---

⁴⁸ Por. *Redemptoris missio*, 84; *Cooperatio missionalis*, 4.

⁴⁹ Por. *Redemptoris missio*, 79, 83, 84.

⁵⁰ Por. *Redemptoris missio*, 80, 83.

⁵¹ Por. *Christus Dominus*, 6; *Ad gentes*, 38.

⁵² Por. Święta Kongregacja ds. Rytów, *Reskrypt* z 14 kwietnia 1926 r.

⁵³ Por. *Ad gentes*, 36; *KPK kan.* 791, nr 3; *Redemptoris missio*, 81.

Episkopatów przygotowują specjalne wezwania za misje do włączenia w modlitwę powszechną podczas Mszy św.⁵⁴ Powinni również zapewnić, by ofiary ze Światowego Dnia Misyjnego były przeznaczone wyłącznie na Powszechny Fundusz Solidarności (por. Art. 10) i w tym duchu zachęcać kapłanów i świeckich.

Art. 9. W celu zapewnienia pełnego rozwoju Dzieła osoby odpowiedzialne będą szukać wsparcia wielu współpracowników, zwłaszcza poprzez stowarzyszenia i ruchy parafialne lub inne organizacje, i udzielać im wymaganej formacji. Dzieło Rozkrzewiania Wiary, zgodnie z naturą wszystkich Dzieł, wzywa do współpracy wszystkich, a jego członkowie powinni także być promotorami powszechnego ducha misyjnego w swoim otoczeniu. Biorąc pod uwagę lokalną rzeczywistość kościelną, odpowiedzialni za Dzieło mogą ocenić celowość utworzenia, zgodnie z tradycją, organizacji członków afiliowanych.

Art. 10. Wszystkie ofiary zebrane przez Dzieło stanowią Powszechny Fundusz Solidarności Dzieła Rozkrzewiania Wiary.

Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła

Art. 11. Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła zostało założone, aby:

- a) korzystać ze środków duchowych, w szczególności z modlitwy i ofiary, żeby Pan żniwa „wyprawił robotników na swoje żniwo”;⁵⁵
- b) uwrażliwiać lud chrześcijański na konieczność troski o powołania misyjne i znaczenie formacji duchowieństwa lokalnego w młodych Kościołach na terenach misyjnych, a następnie móc ich posyłać do współpracy w innych Kościołach siostrzanych;⁵⁶
- c) przyczyniać się do wzrostu duchowieństwa w młodych Kościołach, wykorzystując szczególnie otrzymane fundusze na stypendia studenckie, opłacanie stancji, przekazywanie subsydiów i innych darowizn, aby umożliwić budowę i rozwój wielu wyższych i niższych seminariów (łącznie z ośrodkami propedeutycznymi) tak diecezjalnych, jak i międzydiecezjalnych;

---

⁵⁴ Por. Paweł VI, Motu proprio *Ecclesiae Sanctae*, III, 3.

⁵⁵ Mt 9,38.

⁵⁶ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

d) wspierać również formację kandydatów i kandydatek do życia konsekrowanego w młodych Kościołach.

Art. 12. Wszystkie ofiary zebrane przez Dzieło stanowią Powszechny Fundusz Solidarności Dzieła św. Piotra Apostoła.

Papieskie Dzieło Świętego Dzieciństwa/ Dzieło Misyjne Dzieci

Art. 13. Dzieło służy Kościołom partykularnym w następujących zadaniach:

a) pomoc wychowawcom w budzeniu i stopniowym rozwijaniu u dzieci powszechnej świadomości misyjnej, aby prowadzić je do duchowej komunii oraz wymiany własnych środków materialnych z dziećmi z innych Kościołów, szczególnie z będącymi w największych trudnościach. Wszystkie mają coś do dania i do otrzymania, a ich dewizą są słowa: „Dzieci pomagają dzieciom”;⁵⁷

b) przyczynianie się do budzenia i rozwoju powołań misyjnych;

c) przygotowywanie animatorów misyjnych, którzy towarzyszą dzieciom na drodze kształtowania bardziej dojrzałej świadomości misyjnej. Dokonuje się to przez bezpośrednie zaangażowanie dzieci w takich formach, które Dzieło podejmuje w różnych krajach, aby stały się one małymi misjonarzami. W tym celu powinny być ustanowione struktury na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz podjęte działania odpowiednie do takiego zaangażowania.

Art. 14. Mając zadanie głównie wychowawcze, Dzieło w swoich metodach formacji misyjnej i wezwaniach do wspaniałości musi brać pod uwagę najbardziej dopasowane zasady pedagogiczne w budzeniu świadomości misyjnej dzieci. Jego działalność wychowawcza powinna być dostosowana do ich wieku, umysłowości, środowiska oraz zdolności. Niezależnie od tego, czy posługuje się szczególnymi środkami czy korzysta z istniejących struktur katechetycznych, Dzieło zawsze musi włączać się w całościowe duszpasterstwo chrześcijańskiego wychowania, do którego wnosi wymiar misyjny.

---

⁵⁷ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

Art. 15. Każdego roku Dzieło organizuje światowy dzień, podczas którego uwaga dzieci kierowana jest na potrzeby duchowe i materialne dzieci z całego świata. Są one zachęcane do ofiarowania innym dzieciom świata swojej pomocy przez modlitwę, ofiary i dary, a także do odkrywania w nich oblicza samego Jezusa. Zwracając uwagę na potrzeby dzieci materialnie ubogich, nie należy zapominać o podkreśleniu bogactwa ich wartości duchowych. Otwierając się jedne na drugie, dzieci uczą się poznawać i kochać jak bracia i siostry, i w ten sposób ubogacają się wzajemnie.

Art. 16. Ponieważ wychowanie dzieci powinno dokonywać się za pomocą odpowiednich metod, konieczne jest, aby osoby odpowiedzialne za Dzieło, zarówno na szczeblu krajowym, jak i diecezjalnym, posiadały wymagane kompetencje teologiczne i pedagogiczne.

Art. 17. Wiek dzieci i młodzieży, do których zwraca się Dzieło, jest ustalany przez Radę Krajową za zgodą Konferencji Episkopatu oraz zgodnie z zaleceniami Rady Wyższej.

Art. 18. Składki i ofiary dzieci z różnych kontynentów tworzą Powszechny Fundusz Solidarności Dzieła Misyjnego Dzieci, aby móc przyjść z pomocą instytucjom i wszelkiej działalności na rzecz dzieci na terenach misyjnych.

Papieska Unia Misyjna

Art. 19. Kościół „jest misyjny ze swej natury”⁵⁸ i zadaniem PUM jest uczynić tę rzeczywistość realną i skuteczną, szczególnie poprzez osoby wezwane z powołania do służby Kościołowi w posłudze kapłańskiej lub w życiu konsekrowanym zakonnym i świeckim oraz poprzez misjonarzy świeckich bezpośrednio zaangażowanych w misję powszechną⁵⁹.

Art. 20. Celem PUM jest formacja i informacja misyjna kapłanów, członków instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, świeckich osób

---

⁵⁸ *Ad gentes*, 2.

⁵⁹ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

konsekrowanych, kandydatów do kapłaństwa i życia zakonnego we wszelkich formach, jak również wszystkich innych osób zaangażowanych w posługę duszpasterską Kościoła. Unia zwraca się do wszystkich, którzy są powołani do pracy nad tym, aby lud Boży był ożywiany duchem misyjnym i silną wrażliwością na współpracę misyjną. Od żywotności Papieskiej Unii Misyjnej w dużej mierze zależy sukces pozostałych Dzieł, ponieważ Unia „wobec pozostałych Papieskich Dzieł Misyjnych ma być uważana za ich «duszę»”⁶⁰.

Art. 21. Do formacji i uwrażliwienia misyjnego Unia używa właściwych metod, zarówno własnych środków, jak również odwołując się do niższych i wyższych seminariów, do już istniejących instytucji i realizowanych inicjatyw, które mają za cel początkową i stałą formację duchowieństwa i osób zakonnych. Unia pomoże im w uświadomieniu sobie ich odpowiedzialności za powszechną misję Kościoła. W rzeczywistości jej celem jest pogłębienie ich znajomości misji i wzmocnienie wrażliwości misyjnej tak, aby w powierzonych im wspólnotach zachęcali do pogłębienia świadomości misyjnej i skutecznego zaangażowania na rzecz powszechnej misji Kościoła. W związku z tym Unia zachęci ich do znalezienia najbardziej odpowiednich metod duszpasterskich i postara się o podtrzymywanie żywym ich zaangażowania apostolskiego. W tym celu będzie wspierać braterską wymianę i świadectwa solidarności wśród pracujących w apostołstwie w służbie Kościołowi na wszystkich kontynentach.

Art. 22. Jest rzeczą właściwą, aby w każdej Dyrekcji Krajowej zadaniem osoby odpowiedzialnej z ramienia Unii była duchowa animacja misyjna. Na szczeblu diecezjalnym to zadanie może być również spełniane przez dyrektora diecezjalnego PDM⁶¹.

---

⁶⁰ Paweł VI, List apostolski *Graves et crescentes*, 5 września 1966 r.

⁶¹ Por. *Cooperatio missionalis*, 9.

CZĘŚĆ 2

ZARZĄDZANIE I ADMINISTRACJA

Rozdział I

Art. 23. Zadanie głoszenia Ewangelii na całym świecie należy do całego Kościoła i do wszystkich pasterzy⁶². W odniesieniu do Kościoła powszechnego funkcja ta została powierzona głównie Papieżowi i Kolegium Biskupów,⁶³ natomiast w Kościele partykularnym jest obowiązkiem Biskupa, do którego należy tam posługa słowa⁶⁴.

Art. 24. Papież sprawuje władzę nad Papieskimi Dziełami Misyjnymi za pośrednictwem Kongregacji Ewangelizacji Narodów, do której „należy kierowanie i koordynowanie w całym świecie samego dzieła ewangelizacji narodów i współpracy misyjnej, z zachowaniem kompetencji Kongregacji do spraw Kościołów Wschodnich”⁶⁵.

Art. 25. Kongregacja „dla zwiększenia współpracy misyjnej, przez skuteczną zbiórkę ofiar oraz sprawiedliwy podział subsydiów, posługuje się zwłaszcza Papieskimi Dziełami Misyjnymi, to znaczy Dziełem Rozkrzewiania Wiary, Dziełem Świętego Piotra Apostoła, Dziełem Misyjnym Dzieci i Papieską Unią Misyjną Duchowieństwa”⁶⁶.

Art. 26. PDM na szczeblu diecezjalnym zależą od Biskupów, a na szczeblu krajowym są, zgodnie z prawem, związane z konferencjami biskupów⁶⁷. Na szczeblu międzynarodowym podlegają, również zgodnie z prawem, organom biskupim regionalnym i kontynentalnym. Promują oni PDM, zawsze biorąc pod uwagę ich charakter papieski i powszechny⁶⁸.

---

⁶² Por. *Ad gentes*, 5, 6.

⁶³ Por. *KPK kan.* 756 § 1.

⁶⁴ Por. *KPK kan.* 756 § 2.

⁶⁵ *Ad gentes*, 29; por. *Pastor Bonus*, 85, *Redemptoris missio*, 75.

⁶⁶ *Pastor Bonus*, 91.

⁶⁷ Por. *Redemptoris missio*, 76, 83; *Cooperatio missionalis*, 3.

⁶⁸ Por. *Ad gentes*, 38.

Art. 27. Współodpowiedzialność biskupów w zarządzaniu PDM przybiera różne formy zależnie od ich uczestnictwa w kierowaniu Dzielami na szczeblu centralnym, krajowym czy diecezjalnym, zawsze zgodnie z niniejszym Statutem.

Art. 28. Chociaż zależne od KEN i biskupów, Papieskie Dzieła Misyjne zachowują autonomię i kierują się własnym Statutem.

ZARZĄD CENTRALNY

Komitet Naczelny

Art. 29. Komitet Naczelny PDM ma obowiązek „przewidywania wszystkiego, co jest konieczne, aby każde z Papieskich Dziel Misyjnych rozwijało się prawidłowo i skutecznie w swoim własnym środowisku oraz rozwiązywania ewentualnych problemów, które mogłyby się pomiędzy nimi pojawić”⁶⁹.

Art. 30. Komitet Naczelny składa się z następujących członków:

- a) przewodniczącego, którym jest kardynał prefekt KEN;
- b) wiceprzewodniczącego, którym jest sekretarz KEN;
- c) przewodniczącego PDM;
- d) pięciu biskupów mianowanych przez KEN – po jednym z każdego z pięciu kontynentów – na okres *ad quinquennium*;
- e) sekretarzy generalnych czterech PDM, kierownika administracji;
- f) pięciu dyrektorów krajowych PDM wybranych dla każdego z pięciu kontynentów przez członków Rady Wyższej *ad quinquennium* z możliwością ponowienia mandatu tylko raz.

Art. 31. Do kompetencji Komitetu Naczelnego należy:

- a) zapewnienie jedności i wzajemnego porozumienia pomiędzy PDM i KEN;
- b) wspieranie i formułowanie ogólnych wytycznych w zakresie duszpasterstwa i spraw ekonomicznych w świetle szczegółowych potrzeb i w porozumieniu z Radą Najwyższą;

---

⁶⁹ Pius XI, *Motu proprio Decessor Noster*, 24 czerwca 1929 r., V.

- c) zatwierdzanie bilansu (-ów) PDM w zgodzie ze sprawozdaniem zewnętrznego audytora finansów;
- d) zatwierdzanie regulaminów wewnętrznych PDM.

Art. 32. Komitet Naczelny zbiera się raz w roku. Przewodniczący jednak może go zwoływać za każdym razem, kiedy uzna to za konieczne.

Sekretarz Komitetu, mianowany przez przewodniczącego *ad quinquennium*, sporządza sprawozdanie z każdego zebrania.

Rada Wyższa

Art. 33. Rada Wyższa PDM kieruje działalnością czterech Dzieł. Jej siedziba znajduje się w Rzymie przy Kongregacji Ewangelizacji Narodów. Przewodniczącym jest sekretarz pomocniczy Kongregacji, a w przypadku jego braku sekretarz Kongregacji.

Art. 34. Rada Wyższa składa się z następujących członków:

- a) przewodniczącego;
- b) sekretarzy generalnych czterech Papieskich Dzieł Misyjnych;
- c) kierownika administracji;
- d) podsekretarzy sekcji ds. stosunków z państwami Sekretariatu Stanu, Kongregacji ds. Biskupów i Kongregacji Kościołów Wschodnich;
- e) dyrektorów krajowych PDM.

Art. 35. Do kompetencji Rady Wyższej należy:

- a) analiza działań i metod animacji oraz zbiórki funduszy PDM w różnych krajach, sugerowanie nowych inicjatyw w zgodzie z planami duszpasterskimi poszczególnych Konferencji Episkopatów – w tym celu organizowane są właściwe sesje pastoralne;
- b) decydowanie o sprawiedliwym rozdziale funduszy zebranych przez Dyrekcje Krajowe zgodnie z planem finansowania projektów ustalonych przez Komitet Wykonawczy (por. art. 40 e);
- c) decydowanie o priorytetach, których należy przestrzegać przy rozdziale funduszy;

- d) ustalanie norm przyznawania subsydiów, kierując się ogólnymi wytycznymi ustalonymi przez KEN⁷⁰. Sprawiedliwy podział – każdemu według jego potrzeb – i skuteczny, tzn. zaprojektowany w odniesieniu do duszpasterstwa misyjnego dobrze zrównoważonego, zakłada dokładną informację oraz rozpatrzenie opinii przedstawionych przez zainteresowane Konferencje Episkopatów i ekspertów w danej dziedzinie;
- e) rozpatrywanie prognozowanych budżetów i bilansów (każdego z Dziel), przygotowanych przez sekretarzy generalnych, które będą poddawane pod obrady;
- f) przedstawienie zewnętrznego audytora finansów dla wszystkich bilansów PDM i zaproponowanie go kardynałowi prefektowi KEN, który go mianuje i któremu on przedstawia wyniki kontroli. Audytor mianowany jest *ad triennium* z możliwością ponowienia mandatu tylko raz;
- g) rozwiązywanie ewentualnych problemów organizacyjnych PDM;
- h) ustanawianie, za zgodą przewodniczącego, doraźnych komisji do przestudiowania poszczególnych zagadnień i przedstawienie zaleceń dla Rady Wyższej;
- i) proponowanie Komitetowi Wykonawczemu inicjatyw służących zachęceniu do zebrań na szczeblu międzynarodowym i regionalnym, organizowanych przez dyrektorów krajowych i sekretarzy generalnych po wcześniejszym zawiadomieniu przewodniczącego i zainteresowanych Konferencji Episkopatów (por. art. 55);
- j) ustalanie daty i czasu trwania Zgromadzenia oraz ewentualnego zgromadzenia specjalnego, ze wskazaniem tematów do omówienia;
- k) czuwanie nad wypracowaniem regulaminu wewnętrznego i jego ewentualnego uaktualnienia (por. art. 51, 31d);
- l) przygotowanie i uaktualnianie zasad funkcjonowania;
- m) ustalenie kwoty, którą sekretarze generalni mogą zatrzymać ze swojego budżetu na pomoc w nagłych wypadkach. Subsydia te powinny być przyznane na projekty dobrze zdefiniowane i odnotowane w księgowości w następnym roku.

---

⁷⁰ Por. *Ad gentes*, 29.

Art. 36. Powszechny i kolegialny wymiar Rady Wyższej wyraża się poprzez obecność przewodniczącego, który reprezentuje KEN, oraz dyrektorów krajowych, przybywających ze swoich Kościołów. Dobro wspólne misji powszechnej powinno być ich zasadniczą troską. Osoby te powinny uważać się przede wszystkim za pełniących posługę na rzecz komunii pomiędzy Kościołami.

Zgromadzenie

Art. 37. Rada Wyższa raz w roku gromadzi się na Zwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym. Zgromadzenie Ogólne zwołuje i prowadzi mu przewodniczący PDM. Wszyscy członkowie Rady Wyższej mają obowiązek uczestnictwa w Zwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym. Odbywa się ono w dwóch częściach: części duszpasterskiej i części administracyjnej. Pierwsza część zasadniczo poświęcona jest tematom misjologicznym, duszpasterskim i organizacyjnym, wskazanym i wcześniej zatwierdzonym przez Zgromadzenie Ogólne. Druga zaś ocenie propozycji Sekretariatów Generalnych w celu przydzielenia subsydiów.

Obecność ekspertów dozwolona jest jedynie w pierwszej części, natomiast uczestnictwo w drugiej części zarezerwowane jest dla członków Rady Wyższej, chyba że chodzi o działalność Sekretariatu Generalnego jednego z Dzieł. W takim przypadku dozwolona jest również obecność ekspertów, którzy rozpatrywali i przedstawili zbadane projekty. Kardynał prefekt KEN może mianować pewne osoby do uczestniczenia także w drugiej części Zgromadzenia.

Art. 38. Przewodniczący Rady Wyższej, za zgodą przewodniczącego Komitetu Naczelnego, ma również prawo, jeśli uzna to za konieczne, zwołać specjalne zgromadzenie. Decyzję odnośnie jego daty i czasu trwania podejmuje Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne na wniosek przewodniczącego i po wysłuchaniu opinii sekretarzy generalnych. Zgromadzenie specjalne prowadzi przewodniczący PDM, a uczestniczą w nim czterej sekretarze, kierownik administracji oraz przedstawiciele dyrektorów krajowych wybranych przez wszystkich członków Rady Wyższej według określonej liczby na poziomie kontynentalnym ustalonej przez tę samą Radę Wyższą.

Art. 39. Kardynał prefekt KEN może być obecny podczas prac obydwu zgromadzeń w formie i w sposób, jaki uzna za najbardziej odpowiedni.

Komitet Wykonawczy

Art. 40. W ramach Rady Wyższej ustanawiany jest Komitet Wykonawczy, którym kieruje przewodniczący PDM i do którego należą czterej sekretarze generalni oraz kierownik administracji. Komitet zbiera się przynajmniej raz na dwa miesiące i działa zgodnie z własnym regulaminem wewnętrznym. Spełnia następujące zadania:

- a) zapewnia wdrożenia ogólnych wytycznych określonych przez Komitet Naczelny i Radę Wyższą;
- b) organizuje wszystkie zgromadzenia PDM i inne podobne inicjatywy;
- c) czuwa, aby Dyrekcje Krajowe PDM były zorganizowane w sposób funkcjonalny, zgodnie z duchem i normami Statutu;
- d) rozpatruje i odpowiada na pilne prośby o pomoc w granicach określonych przez Radę Wyższą;
- e) koordynuje przygotowania propozycji rozdziału dorocznych subsydiów;
- f) ocenia zarządzanie gospodarcze i finansowe ogólne oraz szczegółowe każdego z Dzieł, jak również zagadnienia właściwe dla procedur organizacji i zarządzania Sekretariatów Międzynarodowych i Biura Administracji.

Rada Finansów

Art. 41. Rada Finansów jest organem doradczym PDM w służbie współpracy misyjnej Kościoła powszechnego z Kościołami lokalnymi podlegającymi Kongregacji Ewangelizacji Narodów.

Rada Finansów kierowana jest przez przewodniczącego PDM i składa się z co najmniej pięciu dyrektorów krajowych wybranych przez Radę Wyższą i zatwierdzonych przez przewodniczącego Komitetu Naczelnego na okres trzech lat.

Przewodniczący zwołuje Radę Finansów przynajmniej dwa razy w roku, szczególnie przed zebraniem Rady Wyższej. Na zebrania zaproszeni są sekretarze generalni oraz kierownik administracji PDM.

Rada Finansów działa zgodnie z własnym regulaminem wewnętrznym i zajmuje się następującymi zadaniami:

- a) badaniem zagadnień dotyczących operacji finansowych i administracyjnych PDM;
- b) formułowaniem zaleceń dotyczących zagadnień finansowych, które powinny być rozpatrzone przez Radę Wyższą, odnoszących się do skutecznego funkcjonowania PDM tak na poziomie Sekretariatów Międzynarodowych, jak i Dyrekcji Krajowych.

Przewodniczący PDM

Art. 42. Przewodniczącym PDM jest sekretarz pomocniczy Kongregacji Ewangelizacji Narodów, a w przypadku jego braku sekretarz Kongregacji.

Przewodniczącego mianuje Papież.

Art. 43. Do zadań przewodniczącego należy:

- a) reprezentowanie PDM wobec Kongregacji Ewangelizacji Narodów;
- b) przewodniczenie zgromadzeniom PDM;
- c) koordynowanie pracy czterech Sekretariatów Generalnych i kierownika administracji;
- d) reprezentowanie PDM podczas oficjalnych zgromadzeń i spotkań;
- e) wspieranie Dyrekcji Krajowych, zwłaszcza poprzez ich odwiedzanie;
- f) czuwanie nad prawidłowym i przejrzystym funkcjonowaniem zarządzania gospodarczego i finansowego czterech Sekretariatów Międzynarodowych oraz Biura Administracji.
- g) zapewnienie, a także kontrolowanie realizacji wszystkich wytycznych, decyzji i innych zarządzeń Komitetu Naczelnego, Rady Wyższej oraz Komitetu Wykonawczego PDM.

Sekretarze generalni

Art. 44. Każde Dzieło dysponuje Sekretariatem Międzynarodowym kierowanym przez sekretarza generalnego, którego mianuje *ad quinquennium* kardynał prefekt KEN po konsultacji z członkami Rady Wyższej. Jego mandat jest odnawialny tylko raz, na kolejne pięć lat.

Art. 45. Zadaniem sekretarza generalnego jest:

- a) czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem swojego Sekretariatu;
- b) współpraca z innymi sekretarzami generalnymi według wskazówek przewodniczącego;
- c) przedstawianie każdego roku Radzie Wyższej do zatwierdzenia subsydiów zwyczajnych i nadzwyczajnych na różne projekty;
- d) doroczne przedstawianie Radzie Wyższej ogólnego sprawozdanie z działalności Sekretariatu, jak również sprawozdania szczegółowego o otrzymanych funduszach i przyznanych subsydiach.

Administracja

Art. 46. W służbie Zarządu Głównego Papieskich Dzieł Misyjnych istnieje jedno Biuro Administracji, odpowiedzialne za wymiary administracyjne i finansowe posługi czterech Sekretariatów Międzynarodowych dla Papieskich Dzieł Misyjnych w świecie.

Biuro Administracji prowadzi kierownik administracji.

Biuro zajmuje się zarządzaniem, księgowością, budżetami i bilansami oraz personelem Sekretariatów Międzynarodowych.

Art. 47. Sekretariat Międzynarodowy każdego z Dzieł prowadzi własną i niezależną księgowość swoich funduszy, sporządza prognozowany budżet oraz roczny bilans poprzez Biuro Administracji, zgodnie z art. 40 f i 45 c.

Okres obrachunkowy trwa od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

Biuro Administracji PDM sporządza roczny bilans skonsolidowany PDM, który łączy bilanse roczne czterech Sekretariatów Międzynarodowych i bilans Biura Administracji PDM, zgodnie z art. 40 f.

Art. 48. Roczne bilanse skonsolidowane czterech Sekretariatów Międzynarodowych i Biura Administracji Papieskich Dzieł Misyjnych poddawane są kontroli zewnętrznego audytora finansów, zgodnie z art. 35 f.

Kierownik administracji

Art. 49. Kierownika administracji mianuje *ad quinquennium* kardynał prefekt KEN po przedstawieniu go przez przewodniczącego PDM, który uprzednio skonsultował to z sekretarzami generalnymi.

Art. 50. Kierownik administracji relację ze swoich działań zdaje przed przewodniczącym PDM.

Zadania kierownika administracji są następujące:

- a) monitorowanie kwestii administracyjnych i finansowych Sekretariatów Międzynarodowych, centralnego Biura Administracji, Rady Wyższej i jej Komitetu Wykonawczego;
- b) przedstawianie Komitetowi Wykonawczemu i Radzie Wyższej wszelkich zagadnień dotyczących zarządzania gospodarczego i finansowego Dzieł i ich Sekretariatów Międzynarodowych;
- c) realizowanie – w porozumieniu z przewodniczącym PDM – decyzji Rady Wyższej dotyczących zarządzania gospodarczego i finansowego, organizacji i monitorowania procedur administracyjnych Sekretariatów Międzynarodowych;
- d) zajmowanie się procedurami organizacji i administracji personelu Biura Administracji i Sekretariatów Międzynarodowych;
- e) proponowanie Komitetowi Wykonawczemu i Radzie Wyższej wskazówek dotyczących procedur administracyjnych i księgowych.

Art. 51. Każde z PDM powinno posiadać regulamin wewnętrzny zatwierdzony przez kompetentną władzę, zgodnie z obowiązującym prawem kanonicznym i ze Statutem.

Rozdział II

Spotkania regionalne i kontynentalne

Art. 52. Biskupi charakter PDM wymaga głębokiego porozumienia i ścisłej współpracy z diecezjami oraz z konferencjami episkopatów⁷¹ różnych krajów.

Kościół uznaje także znaczenie i potrzebę posiedzeń Konferencji Episkopatów na poziomie regionalnym i kontynentalnym.⁷² Dlatego PDM starają się nie tylko o „właściwą odpowiedź na wyzwania rzeczywistości misyjnej, która ustawicznie zmienia się i wymaga wciąż nowych form interwencji”⁷³, ale również koordynują swoje dzieło animacji i współpracy misyjnej w szerszym kontekście nowych organizacji ponadnarodowych, jak regionalne i kontynentalne Konferencje Episkopatów⁷⁴. W rzeczywistości „Sobór Watykański II zalecił odnowę życia i działalności Kościoła zgodnie z potrzebami współczesnego świata”⁷⁵. Różne synody zwyczajne i kontynentalne przystosowały się również do tych potrzeb.

Art. 53. W nowym kontekście globalnym komuniję pomiędzy Kościołami „przeżywa Kościół w perspektywie wzajemności, stosownie do prowadzonej przez siebie specyficznej działalności misyjnej. Nikomu zatem nie można utrudniać uczestniczenia we wzajemnej wymianie miłości i misyjnego dynamizmu Kościoła. Jakość kościelnej komunii wyraża się w istocie w konkretnym zaangażowaniu wszystkich i docieraniu do człowieka w konkretnych sytuacjach jego życia. Trzeba, aby o zaangażowanych w powszechną misję chrześcijańskich wspólnotach również dzisiaj można było powiedzieć, że działają ożywione «jednym duchem i jednym sercem» (Dz 4,32)”⁷⁶.

Art. 54. Rada Wyższa będzie zatem popierać kontakty i współpracę pomiędzy Dyrekcjami Krajowymi. Niektóre spotkania międzynarodowe, tak na poziomie regionalnym, jak i kontynentalnym, dostarczą osobom odpowiedzialnym z poszczególnych krajów okazji do wymiany opinii, informacji oraz doświadczeń. Będzie

---

⁷¹ Por. *Cooperatio missionalis*, 6.

⁷² Por. *Redemptoris missio*, 76.

⁷³ *Cooperatio missionalis*, 6.

⁷⁴ Por. *KPK*, kan. 459.

⁷⁵ *Redemptoris missio*, 1.

⁷⁶ *Cooperatio missionalis*, 2.

to źródłem ubogacenia dla wszystkich i pozwoli każdemu przyjrzeć się na nowo i odnowić, jeśli to konieczne, swoje własne zapatrywania, swoje własne programy i swoje tradycyjne metody pracy.

Art. 55. Zebrania regionalne lub kontynentalne PDM mogą być organizowane po uprzednim powiadomieniu przewodniczącego PDM oraz prefekta Kongregacji Ewangelizacji Narodów przez zainteresowanych dyrektorów krajowych, jak również przez sekretarza generalnego każdego Dzieła. Będą one zgłoszone Konferencjom Episkopatów danego regionu lub kontynentu. Jeden z dyrektorów krajowych może być wybrany na koordynatora kontynentalnego lub regionalnego na okres trzech lat z obowiązkiem planowania ponadnarodowych działań PDM.

Rozdział III

Dyrekcja Krajowa i Diecezjalna

Art. 56. Biorąc pod uwagę naturę i znaczenie PDM, powinny być one obecne i aktywne we wszystkich Kościołach partykularnych, niezależnie czy są stare czy młode. W ten sposób zaangażowanie we współpracę misyjną stanie się misyjnym sumieniem Kościoła⁷⁷.

Art. 57. Rzeczą pożądaną jest, aby w każdym kraju był tylko jeden dyrektor krajowy dla czterech Działań, o ile takie istnieją albo dla umożliwienia realizacji wszystkich czterech celów, do których one zmierzają. W niektórych przypadkach jeden dyrektor może być również odpowiedzialny za kilka krajów. Dyrektor krajowy jest oficjalnym przedstawicielem PDM wobec lokalnej Konferencji Episkopatu⁷⁸.

Art. 58. „Nominacja dyrektora krajowego należy do kardynała prefekta Kongregacji Ewangelizacji Narodów, po wcześniejszym zaproponowaniu przez lokalną konferencję episkopatu, zwykle według listy trzech kandydatów, przedstawionych za

---

⁷⁷ Por. *Ad gentes*, 38; *Cooperatio missionalis*, 15.

⁷⁸ Por. *Cooperatio missionalis*, 7.

pośrednictwem Przedstawicielstwa Stolicy Apostolskiej”⁷⁹. Dyrektor krajowy wybierany jest *ad quinquennium* i zwykle jego kadencja jest odnawialna tylko jeden raz na następne pięciolecie. Nowy dyrektor krajowy powinien być mianowany, jeśli jest to możliwe, na trzy miesiące przed zakończeniem kadencji aktualnego dyrektora.

Art. 59. Zgodnie z przepisami Stolicy Apostolskiej oraz z określonymi zarządzeniami Konferencji Episkopatu do kompetencji dyrektora krajowego należą następujące zadania:⁸⁰

- a) reprezentowanie PDM wobec władz krajowych, tak kościelnych, jak i świeckich;
- b) wspieranie i kierowanie PDM w kraju oraz koordynowanie ich funkcjonowania w diecezjach w porozumieniu z Konferencją Episkopatu i zgodnie z duchem Statutu;
- c) przewodniczenie zazwyczaj Radzie Krajowej PDM;
- d) zachęcanie w ramach Rady Krajowej do wspólnej refleksji i wspierania działań animacyjnych, proponując inicjatywy do realizacji, główne kierunki i koordynując różne działania;⁸¹
- e) corocznie przedstawianie sprawozdania pastoralnego i finansowego każdego z Dzieł Radzie Krajowej i Konferencji Episkopatu – za pośrednictwem Komisji Episkopatu ds. Misji – KEN, przewodniczącemu Dzieł i Sekretariatom Międzynarodowym. Sprawozdanie finansowe powinno być przejrzane i sprawdzone przez zewnętrznego audytora finansów.

Art. 60. Rada Krajowa PDM składa się z:

- a) dyrektora krajowego;
- b) sekretarzy krajowych poszczególnych Dzieł;
- c) dyrektorów diecezjalnych albo ich delegatów, jeśli liczba dyrektorów diecezjalnych jest wysoka.

---

⁷⁹ *Cooperatio missionalis*, 7.

⁸⁰ Por. *Cooperatio missionalis*, 8.

⁸¹ Por. *Cooperatio nissionalis*, 8.

Rada Krajowa może być również utworzona w inny sposób, pod warunkiem, że będą w niej reprezentowani w zrównoważony sposób członkowie krajowych instytucji kościelnych i przedstawiciele diecezji⁸².

Art. 61. Do Rady Krajowej należy:

- a) ścisła współpraca z Krajową Radą Misyjną powołaną przez Konferencję Episkopatu i kierowaną przez przewodniczącego Komisji Episkopatu ds. Misji⁸³;
- b) określenie tematu i zajęcie się strategią dorocznej kampanii misyjnej oraz programem działań Dzieł tak w animacji, jak i w organizacji zbiórki ofiar;
- c) przyjęcie i rozpatrzenie rocznego bilansu finansowego przedstawionego przez właściwe biuro wraz z wydatkami na animację i administrację, dokonany przez Dyрекcję Krajową i Dyрекcje Diecezjalne według ustanowionego prognozowanego budżetu.

Art. 62. W każdym kraju PDM będą przestrzegać obowiązującego prawa cywilnego, zarówno w odniesieniu do ich statusu prawnego, jak i ich działalności. Dyрекcja Krajowa – poprzez swoją radę administracyjną albo inny rodzaj zarządu – będzie czuwać, aby PDM zachowywały swój status „stowarzyszenia non-profit” lub „fundacji”.

Art. 63. Rada Krajowa w porozumieniu z Konferencją Episkopatu i po zawiadomieniu Rady Wyższej PDM może wypracować „Statut” lub „regulamin wewnętrzny” dla organizacji swojej pracy i specyficznej działalności każdego z Dzieł w zgodzie ze Statutem PDM. Dokumenty te powinny być sprawdzone i zatwierdzone przez Komitet Naczelny (por. Art. 51; 31 d).

Art. 64. Biorąc pod uwagę biskupi charakter PDM oraz ich służbę dla Kościoła, Rada Krajowa powinna zapewnić, że jej działania włączają się w całość duszpasterstwa misyjnego diecezjalnego i krajowego tak, aby zapewnić jedność i harmonijny rozwój. Zachowując w pełni swoją tożsamość, PDM powinny unikać działalności na marginesie

---

⁸² Por. *Cooperatio missionalis*, 12.

⁸³ *Cooperatio missionalis*, 12.

życia duszpasterskiego diecezji i tworzenia struktur równoległych. Powinny stosować się do ogólnych wytycznych dostarczonych przez Komisję Episkopatu ds. Misji⁸⁴.

Tam gdzie istnieje Krajowa Rada Misyjna, PDM są w niej reprezentowane ze względu na swój cel oraz fakt, że w dziele animacji misyjnej „Papieskim Dziełom Misyjnym należy się pierwszeństwo”⁸⁵.

Art. 65. Do obowiązków przewodniczącego Komisji Episkopatu ds. Misji lub osoby delegowanej przez Konferencję Episkopatu w tej dziedzinie w sposób szczególny należy promowanie i wspieranie PDM. „Papieskim Dziełom Misyjnym powinna być przyznana i zapewniona, zarówno w poszczególnych diecezjach, jak i w całym kraju, rola oficjalnego narzędzia Kościoła powszechnego, która należy się im z ustanowienia”⁸⁶. „Jest rzeczą pożyteczną, aby przewodniczący Komisji Episkopatu ds. Misji był zapraszany na doroczne spotkania krajowe PDM, co umożliwiłoby mu śledzenie z bliska ich działalności, zarówno w fazie programowania, jak i kontroli”⁸⁷. Z drugiej strony „Dyrektor krajowy nie powinien być wyłączany z obrad i dyskusji dotyczących inicjatyw misyjnych Komisji Episkopatu ds. Misji. W ten sposób będzie mu łatwiej pełnić swoją funkcję w duchu jedności ze wskazaniem oraz decyzjami pasterzy Kościoła lokalnego. Dyrektora krajowego należy związać z Komisją Episkopatu ds. Misji w sposób możliwie najbardziej skuteczny”⁸⁸.

„Jedną z konkretnych form jest mianowanie dyrektora krajowego sekretarzem Komisji Episkopatu ds. Misji”⁸⁹.

Art. 66. W każdej diecezji biskup mianuje, zazwyczaj po konsultacji z dyrektorem krajowym, dyrektora diecezjalnego PDM, który – jeśli to możliwe – będzie jeden dla czterech Dzieł. Wskazane jest, aby był mianowany na okres pięciu lat, z możliwością odnowienia kadencji. Rzeczą pożądaną jest również, aby dyrektor diecezjalny był

---

⁸⁴ Por. *Cooperatio missionalis*, 6, 12, 13 b, c, e.

⁸⁵ *Redemptoris missio*, 84; por. *Ad gentes*, 38; *Cooperatio missionalis*, 12.

⁸⁶ *Cooperatio missionalis*, 13 c.

⁸⁷ *Cooperatio missionalis*, 13 f.

⁸⁸ *Cooperatio missionalis*, 13 g.

⁸⁹ *Cooperatio missionalis*, 14, b.

jednocześnie delegatem biskupa ds. misji.⁹⁰ W wypadku, kiedy ordynariusz mianuje innego delegata biskupiego, ten ostatni powinien okazać jak najpełniejsze wsparcie dyrektorowi diecezjalnemu w wypełnianiu jego zadania⁹¹. Dyrektor diecezjalny, który powinien być również członkiem diecezjalnej rady duszpasterskiej, przy wsparciu swoich współpracowników, pozostaje w służbie biskupowi, aby pomagać mu w nadawaniu powszechnej misyjnej otwartości diecezjalnemu życiu duszpasterskiemu⁹².

Rozdział IV

Ofiary wiernych na rzecz PDM

Art. 67. Wszystkie ofiary zebrane przez PDM we wszystkich parafiach i diecezjach świata, bez względu na obrządek, stanowią Powszechny Fundusz Solidarności dla zapewnienia życia programowi uniwersalnej pomocy. Jego celem jest ekonomiczne wsparcie Kościołów na terenach misyjnych w ich wysiłkach ewangelizacji, rozwoju kościelnego i społecznego, wychowania i pomocy społecznej. Jest znakiem jedności wiary, miłości i sprawiedliwości, która łączy w świecie wszystkich członków Kościoła i wszystkie Kościoły partykularne w komunii z Kościołem powszechnym, ponieważ wszyscy chrześcijanie każdego Kościoła we wszystkich częściach świata w nim uczestniczą.

Art. 68. Ofiary wiernych zebrane przez PDM w diecezjach na potrzeby misji powszechnej powinny być w całości, regularnie i jak najszybciej przekazane Dyrekcji Krajowej. Ofiary zebrane na misje *ad gentes* podczas Światowego Dnia Misyjnego „we wszystkich diecezjach, parafiach oraz instytucjach świata katolickiego”⁹³ albo przy innych szczególnych okazjach, nie mogą być w żadnym wypadku przeznaczone na inne cele⁹⁴.

Art. 69. Podział ofiar zebranych przez PDM pozostaje wyłącznie w kompetencjach Sekretariatów Międzynarodowych. Ich zadaniem, we współpracy z dyrektorami

---

⁹⁰ Por. KPK, kan. 791, nr 2.

⁹¹ Por. *Cooperatio missionalis*, 9.

⁹² Por. KPK, kan. 791, nr 2.

⁹³ Por. Jan Paweł II, *Orędzie na Światowy Dzień Misyjny*, 21 października 2001 r., 75 rocznica Światowego Dnia Misyjnego.

⁹⁴ Por. KPK, kan. 1267 § 3; *Cooperatio Missionalis*, 8, 13 d.

krajowymi, jest przekazanie wszystkich subsydiów, które nadeszły w ciągu roku, do dyspozycji odpowiedzialnych za projekty zatwierdzone przez Radę Wyższą.

Rada Wyższa określa również część zbiórki, poprzez którą Dykrecje Krajowe uczestniczą w kosztach zarządzania działaniami Sekretariatów Międzynarodowych i Biura Administracji.

Jedynie pewien procent z zebranych funduszy może być zatrzymany przez Dykrecje Krajowe na działalność animacyjną i administrację.

Ten procent, określony przez Radę Wyższą, ma także uzupełnić ewentualny brak dostatecznych środków na działalność Dykrecji Krajowych w krajach mniej zamożnych. W rocznych sprawozdaniach finansowych wydatki na animację misyjną powinny być zapisane oddzielnie od tych, które przeznaczono na administrację.

Art. 70. „Ofiary złożone przez wiernych na określony cel mogą być przeznaczone jedynie na ten cel”⁹⁵. Wszyscy, którzy otrzymują fundusze z PDM, powinni je wykorzystać w całości i wyłącznie na projekt specjalny, na który zostały przeznaczone, po czym zobowiązani są przedstawić sprawozdanie sekretarzom generalnym, którzy je przyznali.

STATUTY niniejsze, należycie uaktualnione w duchu zarządzeń podjętych przez Jana Pawła II 26 czerwca 1980 r. i podlegające rewizji według tych samych zarządzeń co pięć lat, zostały **ratyfikowane i podpisane** przez Jego Eminencję kardynała Crescenzo SEPE, prefekta Kongregacji Ewangelizacji Narodów ,w Lyonie, 6 maja 2005 r.

11 maja 2016 r. prefekt Kongregacji Ewangelizacji Narodów, Jego Eminencja kard. Fernando Filoni, po uprzednim wysłuchaniu opinii przełożonych KEN oraz członków Komitetu Wykonawczego PDM, wniósł kilka zmian do tekstu głosowanego przez Radę Wyższą PDM w 2015 r. i zatwierdził propozycję adaptacji Statutu ad experimentum na trzy lata. 16 stycznia 2017 r. zatwierdził artykuł 41 pod tymi samymi warunkami.

---

⁹⁵ KPK, kan. 1267 § 3; 791, nr 4.

SPIS TREŚCI

I. HISTORIA I DOKTRYNA	4
Fundament misji <i>ad gentes</i>	4
Aktualność misji <i>ad gentes</i>	4
Od misji Kościoła do współpracy misyjnej wszystkich ochrzczonych.....	6
Początek Papieskich Dzieł Misyjnych.....	7
Papieskie Dzieła Misyjne w odnowionym kontekście kościelnym i społecznym.....	8
Natura i znaczenie Papieskich Dzieł Misyjnych.....	8
Charakter papieski, biskupi i autonomiczny Papieskich Dzieł Misyjnych.....	10
Właściwy cel Papieskich Dzieł Misyjnych.....	12
Powszechny Fundusz Solidarności.....	12
Narzędzia i środki współpracy misyjnej Papieskich Dzieł Misyjnych.....	13
II. NORMY.....	14
CZĘŚĆ 1	
PAPIESKIE DZIEŁA MISYJNE.....	14
Rozdział I (Art. 1-5) Papieskie Dzieła Misyjne.....	14
Rozdział II (Art. 6-22) Cztery Dzieła.....	15
CZĘŚĆ 2	
ZARZĄDZANIE I ADMINISTRACJA	21
Rozdział I (Art. 23-51)	21
Zarząd centralny.....	22
Komitet Naczelny.....	22
Rada Wyższa.....	23
Zgromadzenie.....	25
Komitet Wykonawczy.....	26
Rada Finansów.....	26
Przewodniczący PDM.....	27
Sekretarze generalni.....	27
Administracja.....	28
Kierownik administracji.....	29

Rozdział II	
Spotkania regionalne i kontynentalne.....	30
Rozdział III	
Dyrekcja Krajowa i Diecezjalna.....	31
Rozdział IV	
Ofiary wiernych na rzecz PDM.....	35